

УДК 336.7

DOI: <https://doi.org/10.32782/business-navigator.85-11>

Алексєєнко І.І.

кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри фінансів і кредиту

*Харківський національний економічний університет
імені Семена Кузнеця*

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8803-1615>

Снопик Ю.В.

здобувачка другого (магістерського) рівня вищої освіти
Харківський національний економічний університет

імені Семена Кузнеця

ORCID: <https://orcid.org/0009-0006-6281-8328>

Aleksieienko Inna

PhD of Economics, Docent,

Associate Professor of the Department of Finance and Credit
Simon Kuznets Kharkiv National University of Economics

Snopyk Yuliia

Second-Level Higher Education Applicant (Master's Degree Applicant)
Simon Kuznets Kharkiv National University of Economics

ІНТЕГРАЦІЯ ESG-КРИТЕРІЇВ У БАНКІВСЬКУ ДІЯЛЬНІСТЬ: ЄВРОПЕЙСЬКІЙ ДОСВІД ТА УКРАЇНСЬКІ ПЕРСПЕКТИВИ

INTEGRATION OF ESG CRITERIA INTO BANKING ACTIVITIES: EUROPEAN EXPERIENCE AND UKRAINIAN PERSPECTIVES

У статті досліджено трансформацію інвестиційних процесів під впливом концепції сталого розвитку та інтеграції ESG-факторів у сучасну фінансову діяльність. Було проаналізовано еволюцію підходів до оцінки інвестиційних проєктів, де на зміну виключно фінансовим вигодам приходить комплексне врахування екологічних, соціальних та управлінських критеріїв. Детально розкрито сутність екологічного, соціального та управлінського компонентів як цілісної структури, що забезпечує стратегічну стабільність фінансових систем. Особливу увагу приділено практичним механізмам реалізації принципів відповідального інвестування, зокрема стратегіям скринінгу, тематичного та впливового інвестування, а також інноваційним інструментам, таким як облігації, прив'язані до показників сталого розвитку.

Ключові слова: ESG-критерії, банківська діяльність, сталий розвиток, європейський досвід, управління банківськими ризиками, зелений банкінг, нефінансова звітність, євроінтеграція, відповідальне фінансування.

The article investigates the transformation of investment processes under the influence of the sustainable development concept and the integration of ESG factors into modern financial activities. It analyzes the evolution of approaches to the evaluation of investment projects, where the exclusive focus on financial benefits is being replaced by a comprehensive consideration of environmental, social, and governance criteria. This shift signifies a fundamental change in the global financial paradigm, moving away from short-term profit maximization toward long-term value creation. Furthermore, special and detailed attention is paid to the practical mechanisms and sophisticated strategies for implementing the core principles of responsible investment. This part of the research includes a comprehensive analysis of various screening strategies, such as negative screening designed to exclude sectors with adverse social or environmental impacts, and positive or best-in-class screening used to identify industry leaders in sustainability performance. The article also examines thematic and impact investing, which are specifically designed to generate measurable and positive environmental or social impacts in parallel with achieving competitive financial returns. In addition to these strategies, the work explores the development and application of innovative financial instruments, such as green bonds and sustainability-linked bonds, where the specific financial terms and conditions, including interest rates and coupons, are directly and legally tied to the achievement of predefined and verifiable sustainability performance targets. These mechanisms and instruments represent the essential practical infrastructure that aligns global capital flows with the overarching goals of sustainable development, thereby ensuring that modern financial systems remain robust, transparent, and resilient in the face of a rapidly changing and increasingly complex global

environment. The integration of ESG factors thus emerges not as an optional addition, but as a mandatory prerequisite for the strategic stability of the global financial architecture.

Keywords: ESG criteria, banking activity, sustainable development, European experience, banking risk management, green banking, non-financial reporting, European integration, responsible finance.

Постановка проблеми. Сучасні інвестиційні процеси проходять через етап глобальної трансформації: якщо раніше оцінка проєктів ґрунтувалася на жорсткому розрахунку фінансових вигод, то сьогодні економічні агенти все частіше звертають увагу на позаекономічні чинники. Поширення ідеології сталого розвитку, яка передбачає баланс між екологією, соціумом та економікою, зумовило суттєву трансформацію пріоритетів, інтегруючи у процес прийняття рішень нефінансові критерії. Виникнення концепції відповідального інвестування стало логічною відповіддю на запит суспільства щодо збереження ресурсів для майбутніх поколінь. Оскільки цей напрям має стратегічне значення для стабільності фінансових систем, дослідження механізмів відповідального вкладення капіталу є критично важливим для сучасної економічної науки.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання впровадження принципів сталого розвитку та інтеграції ESG-факторів у фінансовий сектор України є об'єктом активних дискусій серед науковців. Скар Д.І. досліджує теоретичні аспекти сталого інвестування та аналізує еволюцію підходів до сталого інвестування, а також аналізує нормативні перепони та проблеми інформаційної прозорості у сфері сталого інвестування [10]. У напрацюваннях Кльоби Л. Г. було визначено яким чином ESG-ризик впливають на діяльність банківської установи, його фінансову стійкість та репутацію. Крім того наведено перелік інструментів для оцінки поточного та перспективного впливу ESG-факторів на фінансову стійкість [9]. Дяковський Д. А. обґрунтовує необхідність інтеграції ESG-інвестування в банківську діяльність для забезпечення євроінтеграції та «зеленої» відбудови України, а також визначає переваги, недоліки та перспективи даного напрямку. Водночас недостатньо висвітленими залишаються питання практичного впровадження конкретних ESG-стратегій та інноваційних фінансових інструментів, таких як облігації сталого розвитку, у діяльність банківських установ України [8].

Формулювання завдання дослідження. Метою статті є обґрунтування ролі ESG-факторів як фундаментального інструменту управління фінансовими ризиками та оцінки інвестиційної привабливості. Для досягнення цієї мети необхідно систематизувати стратегії сталого розвитку, визначити глобальні тренди через міжнародні рейтинги та окреслити перспективи впровадження нефінансової звітності в Україні до 2030 року. Основний фокус спрямовано на перехід до «зеленої» економіки та адаптацію принципів ESG до умов воєнного стану задля відбудови держави.

Виклад основного матеріалу дослідження. Інтеграція ESG-факторів є однією із головних тенденцій серед стратегій сталого інвестування, що має на увазі врахування екологічного впливу, соціальної відповідальності та якості корпоративного управління як невід'ємних складників фінансового аналізу при прийнятті рішень про капіталовкладення.

Сьогодні принципи ESG трансформувалися з додаткової переваги в обов'язкову складову сучасного бізнесу та фінансів. Традиційна модель оцінки успіху переглядається: тепер фінансовий результат нерозривно пов'язаний із позитивним впливом на суспільство та довкілля. Глобальні виклики, такі як зміна клімату та дефіцит ресурсів, стали реальними економічними ризиками, які необхідно враховувати для стабільного розвитку. Хоча перехід до «зеленої» економіки відкриває великі можливості, він також створює нові, складні для прогнозування виклики.

Вперше концепцію ESG було згадано у 2004 році, коли за ініціативи Генерального секретаря ООН та Глобального договору ООН у співпраці з урядом Швейцарії було запущено проєкт «Who Cares Wins» (WCW) [5]. Основна мета ініціативи полягала у підтримці зростання сталих потоків капіталу шляхом залучення стейкхолдерів ринку до інтеграції ESG-факторів у процеси розподілу активів та управління портфелями. Такі фактори поділяються на екологічні, соціальні та управлінські (рис. 1):

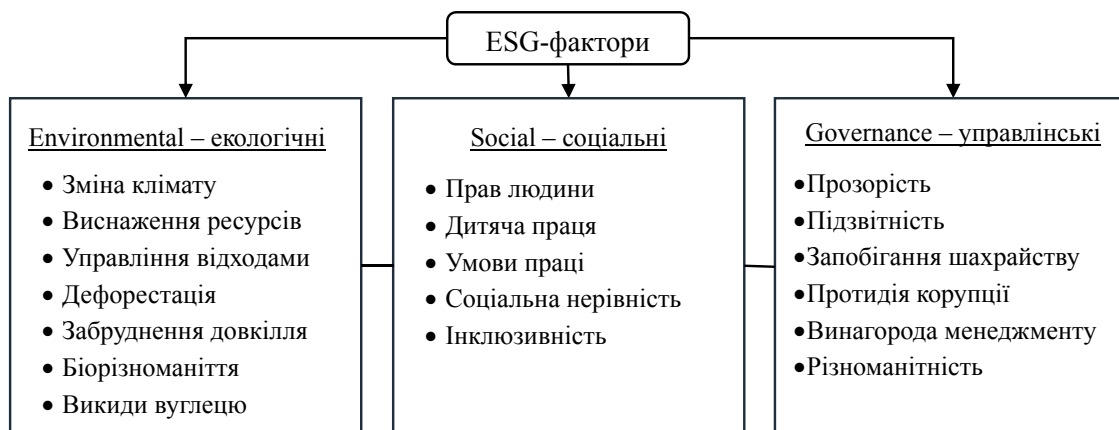

Рис. 1. Приклади ESG-факторів

Джерело: сформовано авторами на основі [7, 10]

Із рис. 1 видно, що система ESG-факторів є цілісною структурою, де кожен компонент відповідає за конкретний напрям сталого інвестування. Екологічний фактор фокусується на мінімізації впливу на довкілля через контроль викидів вуглецю, боротьбу з дефорестацією та впровадження принципів циркулярної економіки. Це передбачає не лише раціональне використання ресурсів, а й стратегічне управління кліматичними ризиками для збереження біорізноманіття. Соціальна складова визначає якість взаємодії з людьми та громадами. Вона базується на забезпеченні належних умов і безпеки праці, справедливій оплаті та дотриманні прав людини. Це підкреслює важливість інклюзивності, боротьби із соціальною нерівністю та захисту прав споживачів, що в сукупності формує етичний капітал компанії та довіру з боку суспільства. Виконання екологічного та соціального факторів є неможливим без управлінського. Він забезпечує прозорість бізнес-процесів, ефективну підзвітність та запобігання корупції чи шахрайству. Ключовим елементом тут є трансформація системи управління в умовах переходу до низьковуглецевої економіки, де винагорода менеджменту та стратегічні цілі суб'єкта безпосередньо пов'язані з показниками сталого розвитку [7].

Для інтегрування принципів ESG у реальну фінансову практику, було розроблено конкретні механізми реалізації цих цілей. Ці інструменти дозволяють інвесторам не просто декларувати свої наміри, а й активно впливати на поведінку фінансового суб'єкта та стан довкілля. Нижче наведено основні стратегії сталого інвестування, які використовуються для практичного впровадження факторів сталого розвитку в інвестиційні портфелі (табл. 1):

Перелік стратегій із табл. 1 не є взаємовиключними, а навпаки комбінуються фінансовими установами для створення максимально стійких портфелів, що дозволяє їм гнучко обирати між пасивним відсіюванням ризиків та активним впливом на діяльність об'єктів інвестування.

Важливим етапом еволюції таких стратегій став перехід від простого вибору активів до використання інноваційних фінансових інструментів, серед яких особливу роль відіграють облігації, прив'язані до показників сталого розвитку (Sustainability-Linked Bonds). На відміну від традиційних «зелених» або соціальних

облігацій, SLBs не мають суворих обмежень щодо цільового використання залученого капіталу. Це дозволяє емітентам спрямовувати кошти на загальні корпоративні чи державні операційні потреби, за умови наявності чітких стратегічних цілей у сфері сталого розвитку. Головною особливістю цього інструменту є пряма залежність фінансових характеристик папера від виконання емітентом заздалегідь визначених ключових показників ефективності. Будь-який прогрес або його відсутність у досягненні цих цілей впливає на структуру купона: наприклад, відсоткова ставка може зрости, якщо емітент не досягне встановленого цільового показника до визначеної дати.

Хоча ринок SLB є відносно молодим – перша корпоративна облігація такого типу була випущена італійською енергетичною компанією ENEL лише у 2019 році – він демонструє стрімке зростання, особливо в корпоративному секторі Європи. Станом на середину 2023 року ці інструменти становили близько 4% ринку сталого боргу. Попри те, що більшість кліматичних KPI наразі зосереджені на пом'якшенні наслідків змін клімату, SLB надає можливості для фінансування адаптаційних проєктів. Зокрема, вони можуть застосовуватися у таких секторах, як лісове господарство, захист біорізноманіття, управління водними ресурсами та модернізація енергетичної інфраструктури [3].

Для того щоб обрати найбільш відповідні інструменти, фінансові установи мають чітко визначити власні пріоритети та вподобання у сфері сталого розвитку, що можна зробивши відповіді на наступні питання:

Чи враховуються конкретні екологічні виклики, такі як зміна клімату, виснаження ресурсів або біорізноманіття, при виборі об'єктів для інвестування та оцінці їхньої довгострокової вартості?

Чи є соціальні питання невід'ємною частиною аналізу соціального впливу інвестиційного портфеля?

Чи аналізуються стандарти корпоративного управління як показник надійності та стійкості об'єктів інвестування?

Які саме напрями сталого розвитку є пріоритетними при формуванні тематичних інвестиційних фондів або стратегій?

Які конкретні індустрії підлягають виключенню з інвестиційного периметра через їхню невідповідність етичним, екологічним або соціальним нормам?

Таблиця 1

Стратегії ESG-інвестування

Назва стратегії	Сутність стратегії
Кращі в своєму класі	Вибір для інвестування компаній, які є галузевими лідерами за екологічними, соціальними або управлінськими критеріями
Залучення та голосування	Активна взаємодія з компаніями щодо питань ESG для зміни їхньої поведінки, включаючи голосування на зборах акціонерів
Скринінг на основі норм	Перевірка інвестицій на відповідність міжнародним стандартам (наприклад, нормам ООН) щодо етичності та відповідальності
Виключення	Відмова від інвестування в компанії або галузі, що шкодять суспільству чи екології (нафта, вугілля, зброя, тютюн)
Тематичне інвестування	Спрямування коштів у конкретні сфери: сталє сільське господарство, «зелені» будівлі, скорочення викидів або гендерна рівність
Впливове інвестування	Інвестиції з наміром отримати чіткі, вимірювані екологічні чи соціальні результати паралельно з фінансовим прибутком

Джерело: складено авторами на основі [6]

Чому віддається перевага: прямому впливу через фінансування нових проєктів, що створюють позитивні зміни, чи стратегії залучення, яка передбачає тиск на суб'єкти для трансформації їхньої діяльності?

Відповіді на ці запитання дозволяють фінансовій установі не лише обрати інструментарій, а й чітко окреслити власну позицію в координатах сталого розвитку.

Однак для успішної реалізації обраних стратегій необхідно враховувати як внутрішній потенціал організації, так і зовнішні чинники впливу. Систематизувати ці фактори та оцінити життєздатність ESG-підходу в сучасних умовах дозволяє метод SWOT-аналізу, результати якого наведено нижче (табл. 2):

Проведений SWOT-аналіз демонструє, що попри значні внутрішні виклики, потенціал ESG-інвестування підкріплюється потужними зовнішніми можливостями. Оцінка сучасного стану ESG-інвестування дозволяє побачити, які з виявлених факторів уже стали визначальними для світу. Для глибшого розуміння глобального ландшафту сталого розвитку доцільно розглянути результати Country ESG Ranking. Цей рейтинг аналізує 150 країн: як розвинених, так і тих, що розвиваються. Наведені нижче дані демонструють лідерів, які найкращим чином інтегрували принципи екологічної, соціальної та управлінської відповідальності у свою державну політику (табл. 3).

Таблиця 2

SWOT-аналіз ESG-інвестування

Сильні сторони	Слабкі сторони
Доступ до пільгового міжнародного фінансування та «зелених» кредитів. Зниження кліматичних, юридичних та репутаційних ризиків. Підвищення прозорості суб'єкта та зниження корупційних ризиків. Формування позитивної репутації та лояльності споживачів. Прискорення відбудови екосистем та соціальної інфраструктури. Висока інвестиційна привабливість для глобальних фондів	Відсутність єдиних стандартів та метрик оцінки ESG-показників. Високий ризик «грінвошингу» (імітація дотримання принципів ESG) та маніпуляцій зі звітністю. Значні витрати на технологічну модернізацію та інновації. Конфлікт між довгостроковими цілями та очікуванням швидкого прибутку. Складність розрахунку прямого впливу ESG на прибутковість. Обмежений доступ до якісних нефінансових даних у деяких секторах
Можливості	Загрози
Гармонізація українського законодавства з нормами ЄС. Партнерство з міжнародними фінансовими інститутами. Формування культури відповідального споживання серед населення. Впровадження інноваційних технологій. Зростання попиту на екологічно чисту продукцію на зовнішніх ринках	Зміни у політичних пріоритетах та відмова від «зеленого» курсу. Посилення військових дій та руйнування критичної інфраструктури. Дефіцит кваліфікованих кадрів у сфері сталого розвитку та енергоефективності. Посилення регуляторних вимог та жорсткі санкції за порушення звітності. Глобальна економічна рецесія та відтік капіталу з ринків, що розвиваються

Джерело: складено авторами на основі [8]

Таблиця 3

Рейтинг топ-15 країн за рівнем розвитку та використання ESG-факторів

№	Країна	Загальний рейтинг	Фактор		
			Екологічний	Соціальний	Управлінський
1	Данія	8,93	8,68	8,63	8,59
2	Фінляндія	8,89	8,75	8,42	8,59
3	Швеція	8,88	8,92	8,49	8,40
4	Норвегія	8,85	8,66	8,68	8,37
5	Швейцарія	8,64	8,41	8,00	8,59
6	Німеччина	8,51	8,51	8,21	8,07
7	Нідерланди	8,42	8,72	8,43	8,29
8	Ірландія	8,38	8,15	8,17	8,07
9	Люксембург	8,37	8,57	7,43	8,30
10	Ісландія	8,25	7,16	8,87	7,95
11	Нова Зеландія	8,21	7,31	8,15	8,34
12	Австрія	8,20	8,11	7,92	7,88
13	Естонія	8,16	8,41	7,77	7,67
14	Велика Британія	8,06	8,58	6,96	7,93
15	Франція	7,89	8,16	7,64	7,34

Джерело: [1]

Дані таблиці 3 підтверджують, що лідерство у сфері ESG наразі належить країнам Північної Європи, які демонструють високу кореляцію між якістю державного управління та екологічною стійкістю. Зокрема, Данія та Швейцарія утримують найвищі бали за управлінським фактором, що є фундаментом для реалізації складних екологічних стратегій.

Високі показники за екологічним вектором у таких країнах, як Швеція та Нідерланди, також свідчать про успішну трансформацію їхніх енергетичних систем. Водночас приклад Ісландії, яка має найвищий соціальний бал, підкреслює роль інклюзивності та безпеки праці у загальній стійкості економіки.

Саме банки в різних країнах сьогодні трансформують свої операційні моделі, перетворюючи ESG-критерії з формальної звітності на фундаментальну умову інвестування. Розглянемо детальніше, як світова банківська практика підтримує цей перехід та які інструменти вона пропонує для стимулювання сталого розвитку через використання ESG-факторів.

Досвід BNP Paribas Asset Management (BNPP AM) демонструє системний підхід до інтеграції ESG-критеріїв, який охоплює всі ключові етапи інвестиційного процесу та різні класи активів. У межах стратегії інвестування в європейські облигації з високою доходністю банк впровадив багаторівневу структуру прийняття рішень, де кредитний комітет визначає пріоритетні сектори на основі індикаторів Центру сталого розвитку та загальної оцінки ризиків сталого розвитку. Процес вибору емітентів включає фундаментальну перевірку, що базується на специфічних ESG-індикаторах та індивідуальному ESG-скорингу, а фінальне формування портфеля орієнтоване на досягнення кращих показників екологічності та низького вуглецевого сліду порівняно з ринковими еталонами. Особливої уваги заслуговують індексні стратегії BNPP AM, які передбачають жорстку фільтрацію активів: з портфеля виключаються до 30% цінних паперів із найнижчими рейтингами, а цільовим орієнтиром є зниження інтенсивності вуглецевих викидів на 50% відносно базового індексу [2].

Досвід ING у сфері ESG-інвестування, зокрема через підрозділ Sustainable Investments, базується на стратегічному переконанні, що лідерами майбутньої економіки стануть компанії, які вирішують проблеми кліматичних змін та дефіциту ресурсів. Банк фокусується на підтримці бізнесу під час переходу до сталих моделей, зосереджуючи експертизу в таких критичних сферах, як циркулярна економіка, енергетичний перехід та управління водними ресурсами. Інвестиційна стратегія ING орієнтована на компанії стадії «scale-up», які вже мають перевірену концепцію або пілотну установку. Банк виступає не просто як кредитор, а як стратегічний партнер та «резонатор» для менеджменту, допомагаючи розкрити потенціал вартості компанії через доступ до глобальної мережі та фінансову експертизу. При цьому ING дотримується принципу обмеженого операційного втручання, що дозволяє власникам зберігати контроль над бізнесом [4].

Оцінка сучасного стану ESG-інвестування дозволяє побачити, які з виявлених факторів уже стали визначальними для світу. Враховуючи вплив тривалих воєнних дій, пріоритети України у сфері сталого інвестування трансформуються відповідно до нагаль-

них безпекових та екологічних викликів. Зокрема, особливого значення набуває розвиток оборонно-промислового комплексу, який сьогодні реалізує ключовий соціальний критерій – захист вільного суспільства. Паралельно з цим, стратегічним завданням стає досягнення енергетичної незалежності через інвестиції в екологічно чисті джерела. Перехід до «чистої енергії» є необхідною альтернативою традиційним вуглеводням, що дозволяє замінити зруйновані потужності ТЕС сучасними високоманевровими газовими установками та біоТЕЦ. Така модернізація не лише зміцнює енергобезпеку, а й безпосередньо сприяє декарбонізації економіки. Зрештою, розвиток біоенергетики та боротьба за збереження екосистем стають питаннями екологічної безпеки без кордонів. Масштабні катастрофи, спричинені війною, демонструють, що порушення природного рівноваги в Україні має ланцюговий вплив на довкілля всього регіону. Таким чином, український вектор ESG-розвитку сьогодні визначається необхідністю побудови прозорої, безпечної та екологічно відповідальної держави, що здатна ефективно протидіяти як військовим, так і глобальним кліматичним ризикам [6].

Перспективи розвитку ESG-інвестування в Україні в найближчі роки визначатимуться переходом від добровільних ініціатив до обов'язкових стандартів, що інтегрують країну в європейський фінансовий простір. Згідно з планами регулятора, цей процес відбуватиметься поетапно: до 2026 року банки мають повністю сформувати внутрішні стратегії та структури корпоративного управління, а до 2030 року аналогічні вимоги поширяться на весь фінансовий сектор, включаючи страховий ринок. Важливим аспектом стане впровадження обов'язкової нефінансової звітності, що зробить український бізнес прозорим та зрозумілим для іноземних капіталодавців. Це відкриває шлях до залучення міжнародних фондів відновлення, оскільки доступ до пільгового фінансування та «зелених» грантів буде безпосередньо залежати від спроможності компанії демонструвати свій позитивний соціальний та екологічний вплив.

Особлива роль у цьому процесі відведена управлінню ризиками, де фінансові установи почнуть оцінювати позичальників не лише за фінансовими показниками, а й за рівнем їхньої вразливості до кліматичних змін та соціальних криз. Це стимулюватиме розвиток нових фінансових інструментів, таких як сталі кредитні лінії та цільові програми енергоефективності, що стануть основою для «зеленої» відбудови економіки. У довгостроковій перспективі ESG-інвестування в Україні перетвориться на головний інструмент підвищення конкурентоспроможності вітчизняних підприємств на світових ринках, забезпечуючи стійкість фінансової системи навіть у складних геополітичних умовах.

Перехід до нових стандартів потребує від фінансових установ не лише зміни стратегій, а й глибокої інтеграції ESG-факторів у щоденну систему управління ризиками. Це передбачає належну оцінку масштабу екологічних, соціальних та управлінських загроз, на основі яких установи мають коригувати свій профіль ризиків та встановлювати чіткі ліміти. Оскільки цільові показники бізнес-планів повинні відображати реальний стан справ, результати оцінки ESG-ризиків стають невід'ємною частиною фінансового планування.

Попри те, що значні ESG-ризиків можуть визначатися як окрема категорія, загально визнаний міжнародний підхід полягає в їхньому аналізі через традиційні види ризиків, насамперед кредитний. Відтак інтеграція ESG-критеріїв має стати обов'язковим процесом під час прийняття рішень про фінансування та в межах щорічного перегляду стану великих клієнтів. Якщо такі ризики визнаються суттєвими, банки включають їх до процедур внутрішньої оцінки достатності капіталу та ліквідності (ІСААР та ІЛААР), враховуючи при цьому складність власних операцій відповідно до рекомендацій ЕВА.

Підсумовуючи, можна стверджувати, що ESG-фактори остаточно перетворилися з репутаційної переваги на фундаментальний інструмент управління фінансовими ризиками та оцінки кредитоспроможності позичальників. Системний підхід до інтеграції екологічних, соціальних та управлінських критеріїв у бізнес-моделі фінансових установ дозволяє ефективно протидіяти кліматичним та корупційним загрозам, забезпечуючи прозорість капіталу. Поетапне впрова-

дження обов'язкової нефінансової звітності та гармонізація українського законодавства з нормами ЄС стануть головними драйверами підвищення конкурентоспроможності вітчизняних підприємств на світовому ринку до 2030 року.

Висновки. Інтеграція ESG-факторів перетворилася на обов'язковий інструмент фінансового аналізу, де екологічний вплив та соціальна відповідальність тепер безпосередньо визначають кредитну привабливість бізнесу. Використання різноманітних стратегій – від виключення шкідливих галузей до випуску сталих облігацій – дозволяє інвесторам ефективно керувати ризиками та стимулювати реальні зміни в економіці. Для України перехід до обов'язкових ESG-стандартів до 2030 року є ключовим етапом інтеграції в європейський простір, що відкриває шлях до пільгового фінансування та «зеленої» відбудови. Попри виклики на кшталт «грінвошингу», системний підхід до ESG стає головним чинником стабільності фінансової системи та конкурентоспроможності держави на світовому ринку.

Список використаних джерел:

1. Most sustainable countries in the world | Robeco Global. *Robeco.com – The investment engineers*. URL: <https://www.robeco.com/en-int/sustainable-investing/expertise/most-sustainable-countries-in-the-world> (дата звернення: 15.02.2026).
2. Our sustainability policies and reports – BNP Paribas Asset Management – Corporate EN. *BNP Paribas Asset Management – Corporate EN*. URL: <https://www.bnpparibas-am.com/en/what-we-do/sustainability-policies-reports/> (дата звернення: 15.02.2026).
3. Sustainability-Linked Bonds – NAP Global Network. *NAP Global Network*. URL: <https://napglobalnetwork.org/innovative-financing/sustainability-linked-bonds/> (дата звернення: 15.02.2026).
4. Sustainable investments. *ING*. URL: <https://www.ingwb.com/en/sustainable-finance/sustainable-investments> (дата звернення: 18.02.2026).
5. Who Cares Wins. *Connecting Financial Markets to a Changing World*. 2004. 41 p.
6. Бондаренко Л. П., Блавт А. Акценти інвестування у сталій розвиток на принципах ESG в умовах воєнного стану в Україні. *Економіка та суспільство*. 2024. № 59. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-59-48> (дата звернення: 15.02.2026).
7. Вовченко О. С. ESG-стратегія як основа управління ризиками сталого розвитку в банках. *Економіка та суспільство*. 2023. № 50. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-50-85> (дата звернення: 15.02.2026).
8. Дяковський Д. А. ESG-інвестування у відбудову економіки України: перспективи, переваги і слабкі сторони. *Наукові записки НАУКМА*. 2024. № 9. С. 40–45. DOI: <https://doi.org/10.18523/2519-4739.2024.9.1.40-45> (дата звернення: 15.02.2026).
9. Кльоба Л. Г., Кльоба В. Л., Кльоба Р. Л. Вплив ESG-ризиків на діяльність банків. *Інвестиції: практика та досвід*. 2025. № 5. С. 148–154. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2025.5.148> (дата звернення: 18.02.2026).
10. Скар Д. Ринок сталого інвестування: теоретичні засади та особливості розвитку. *Економіка та суспільство*. 2025. № 78. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-78-73>.

References:

1. Most sustainable countries in the world | Robeco Global. *Robeco.com – The investment engineers*. Available at: <https://www.robeco.com/en-int/sustainable-investing/expertise/most-sustainable-countries-in-the-world> (accessed February 15, 2026).
2. Our sustainability policies and reports – BNP Paribas Asset Management – Corporate EN. *BNP Paribas Asset Management – Corporate EN*. Available at: <https://www.bnpparibas-am.com/en/what-we-do/sustainability-policies-reports/> (accessed February 15, 2026).
3. Sustainability-Linked Bonds – NAP Global Network. *NAP Global Network*. Available at: <https://napglobalnetwork.org/innovative-financing/sustainability-linked-bonds/> (accessed February 15, 2026).
4. Sustainable investments. *ING*. Available at: <https://www.ingwb.com/en/sustainable-finance/sustainable-investments> (accessed February 18, 2026).
5. Who Cares Wins. *Connecting Financial Markets to a Changing World*. (2004), 41 p.
6. Bondarenko L. P., Blavt A. (2024) Aktsenty investuvannia u stalij rozvytok na pryncypakh ESG v umovakh voiennoho stanu v Ukraini [Accents of investing in sustainable development based on ESG principles under martial law in Ukraine]. *Економіка та суспільство – Economy and Society*, no. 59. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-59-48> (accessed February 15, 2026).
7. Vovchenko O. S. (2023) ESG-stratehiia yak osnova upravlinnia ryzykamy staloho rozvytku v bankakh [ESG strategy as a basis for sustainable development risk management in banks]. *Економіка та суспільство – Economy and Society*, no. 50. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-50-85> (accessed February 15, 2026).
8. Diakovskiy D. A. (2024) ESG-investuvannia u vidbudovu ekonomiky Ukrainy: perspektyvy, perevahy i slabki storony [ESG investing in the reconstruction of Ukraine's economy: prospects, advantages and weaknesses].

Naukovi zapysky NaUKMA. Ekonomichni nauky – NaUKMA Scientific Papers. Economics, no. 9, pp. 40–45. DOI: <https://doi.org/10.18523/2519-4739.2024.9.1.40-45> (accessed February 15, 2026).

9. Kloba L. H., Kloba V. L., Kloba R. L. (2025) Vplyv ESG-ryzykiv na diialnist bankiv [Impact of ESG risks on bank activities]. *Investytsii: praktyka ta dosvid – Investments: Practice and Experience*, no. 5, pp. 148–154. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2025.5.148> (accessed February 18, 2026).

10. Sknar D. (2025) Rynok staloho investuvannia: teoretychni zasady ta osoblyvosti rozvytku [Sustainable investment market: theoretical foundations and development features]. *Ekonomika ta suspilstvo – Economy and Society*, no. 78. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-78-73> (accessed February 18, 2026).

Дата надходження статті: 20.02.2026

Дата прийняття статті: 05.03.2026

Дата публікації статті: 20.03.2026